

Rapport 2005:53

Arkeologisk förundersökning

Fyllinge - Gladhem

Nya telekablar

Östra Husby socken
Norrköpings kommun
Östergötlands län

Rickard Lindberg

Fyllinge - Gladhem

Nya telekablar

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Tidigare arkeologiska undersökningar	4
Syfte och frågeställningar	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	6
Tekniska uppgifter	7

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
K U L T U R M I L J Ö A V D E L N I N G E N

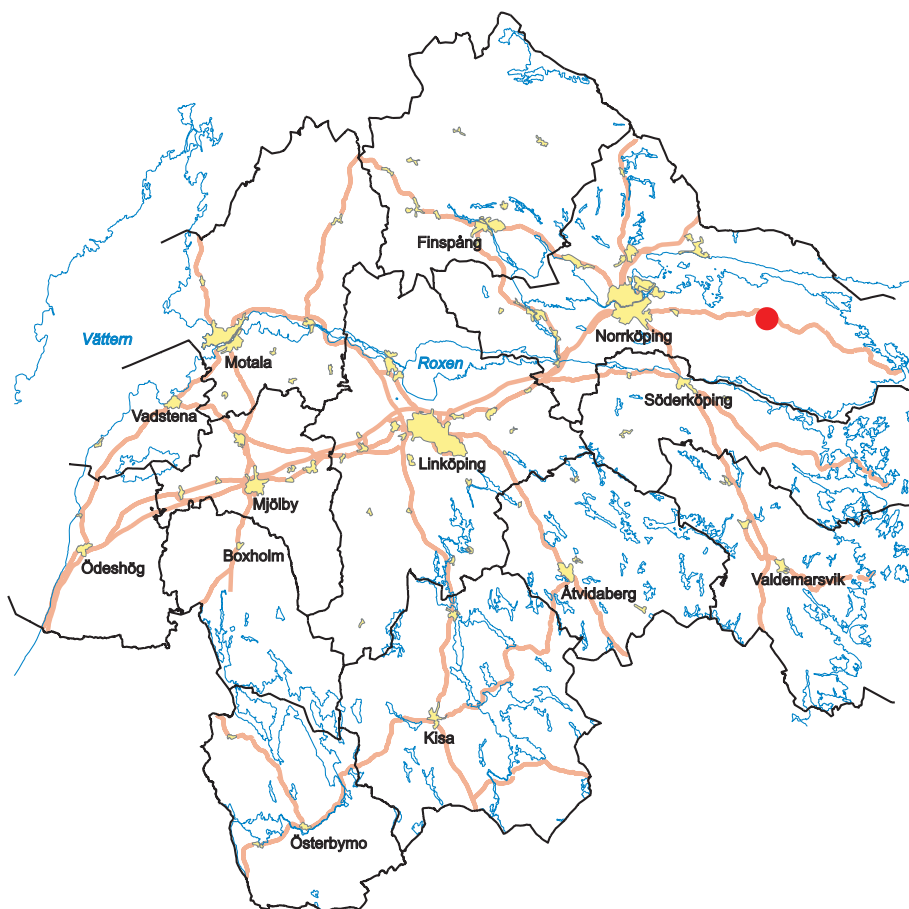
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
lansmuseum@lansmus.linkoping.se • www.linkoping.se/lansmuseum

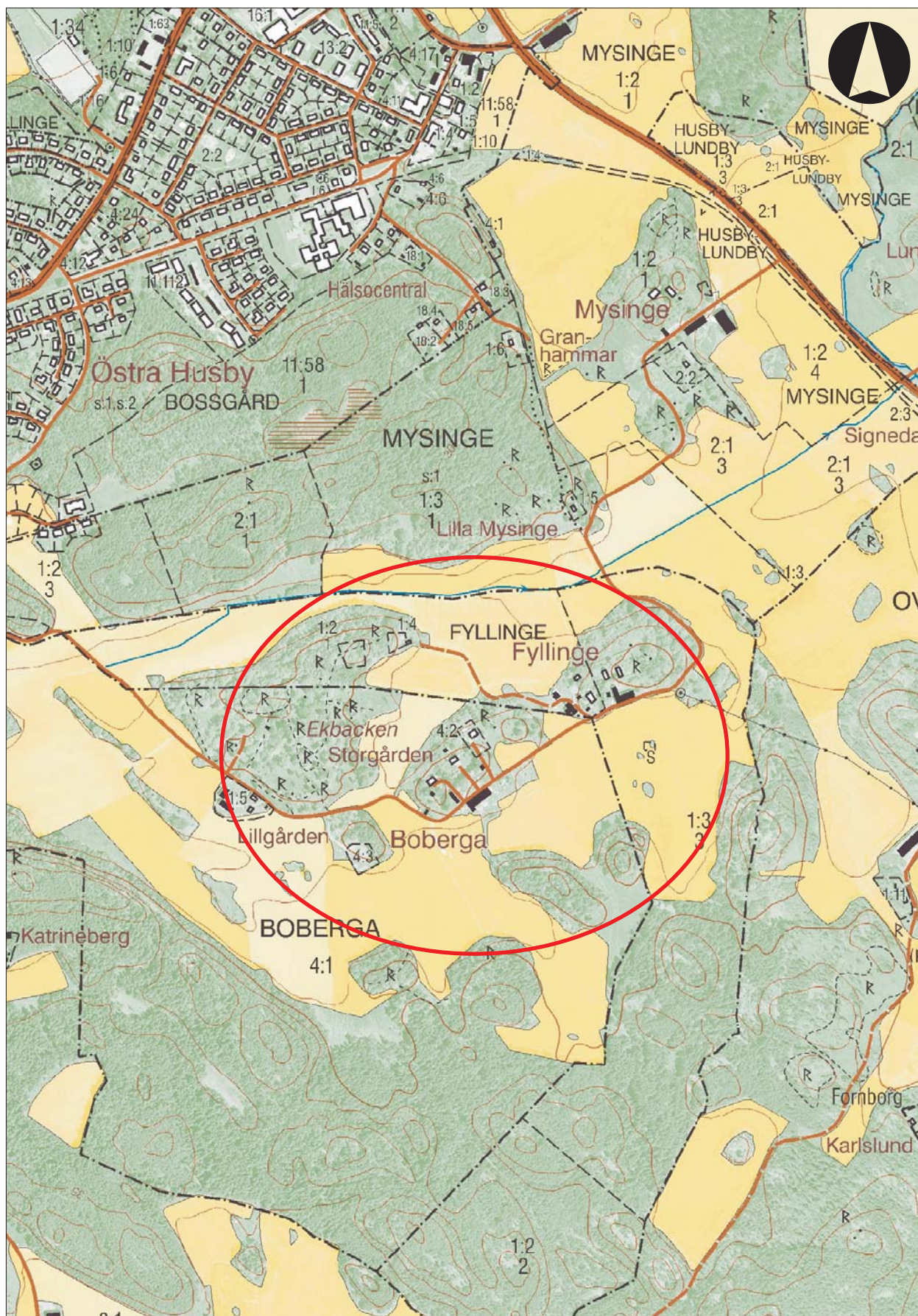
Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde den 28 februari 2005 en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktning för nya telekablar i områden mellan Gladhem och Fyllinge, Östra Husby socken. Arbetsområdet ligger i en fornlämningsrik jordbruksbygd sydväst om Norrköping. Lämningar från järnålder, främst i form av gravar, gravfält och stensträngar, är dominerande.

Totalt öppnades fem sökschakt på valda delar av schaktsträckningen. I schakten påträffades inga lagskyddade lämningar.

Rickard Lindberg
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde den 28 februari 2005 en arkeologisk förundersökning i samband med schaktningar för telekablarna mellan Gladhem och Fyllinge i Östra Husby socken. Områden i Boberga och Lilla Mysinge kommer, förutom ovan nämnda platser, också att beröras av arbetet. De arkeologiska insatserna kommer att koncentreras till Boberga. Förundersökningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var TeliaSonera vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt rapportarbetet är undertecknad.

Områdesbeskrivning

Arbetsområdet ligger i en fornlämningsrik jordbruksbygd sydöst om Norrköping. Lämningar från järnålder, främst i form av gravar, gravfält och stensträngar, är dominerande. Både Fyllinge och Boberga nämns första gången under 1400-talet. En tolkning av namnet Boberga är "boningen på kullen" (Schönbeck 2001).

Den planerade schaktsträckningen passerade omedelbart intill ett stensträngssystem med fågator (RAÄ 200) och stensättningar (RAÄ 193, 194, 268 och 289). I närområdet finns ytterligare stensättningar (RAÄ 236 och 239) och två gravfält (RAÄ 199 och 237). RAÄ 199 utgörs av 31 runda stensättningar och fyra högar medan RAÄ 237 består av fyra runda stensättningar och två högar. I närheten finns även en skärvstenshög (RAÄ 302) och en bebyggelselämning (RAÄ 293).

Tidigare arkeologiska undersökningar

Inför förläggning av en elkabel 2004 har en stor del av den nu aktuella kabelsträckningen från Gladhem förbi Boberga och till Fyllinge utretts av Östergötlands länsmuseum. Vid utredningen konstaterades att större delen av ledningssträckan kommer att gå på låglänt åkermark där ingen vidare arkeologisk åtgärd är nödvändig (Räf i manus).

År 2000 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning vid Boberga och Fyllinge. Vid undersökningen framkom ett diffust kulturlager i åkermarken nedanför byggelselämningen RAÄ 293 (Schönbeck 2001).

Vid Lilla Mysinge utförde Östergötlands länsmuseum år 2003 en arkeologisk utredning etapp 1. Den sluttande åkermarken öster om fastigheten bedöms som ett potentiellt boplatsläge (Räf 2003a).

Även i exploateringsområdets västra del, mellan Gladhem och Boberga, har en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 utförts. Exploateringen, en jordkabel, skulle här gå genom låglänt åkermark. Någon vidare arkeologisk insats bedömdes inte vara nödvändig (Räf 2003b).

Fornlämningarna i närområdet indikerade att det kunde finnas dolda fornlämningar under mark där schaktsträckningen lämnade den låglänta åkermarken. Det kunde röra sig om både boplatslämningar och spår av gravar.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var primärt att fastställa om fast fornlämning kom att beröras av det planerade arbetsföretaget. Om fast fornlämning framkom skulle förundersökningen även se på möjligheterna att justera ledningssträckorna så att fornlämningen inte kom till skada. Om detta inte var möjligt skulle fornlämningen undersökas i syfte att fastställa dess karaktär, omfattning och datering.

Förundersökningens resultat utgör underlag för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktningarna för telekabeln. Arbetet skedde till största del i tomtmark. Schaktdjupet var mellan 0,60 och 0,75 m och bredden ca 0,50 m. Den sammanlagda kabelsträckningen uppgick till ca 1600 m. Totalt undersöktes ca 25 m. Schakten dokumenterades genom inmätning med GPS och beskrivning.

Resultat och tolkning

Vid undersökningstillfället var det ca 20 grader kallt vilket försvårade arbetet. Efter samråd i fält mellan undertecknad och exploatören beslutades att de markingrepp som utfördes i den mer låglänta åkermarken skulle ske intill en befintlig elkabel. Därför bedömdes att inga arkeologiska åtgärder vara nödvändiga i åkermarken. Undersökningen koncentrerades istället till Storgården i Boberga där fem schakt med en sammanlagd längd av 25 m öppnades. I schakten framkom inget av arkeologiskt intresse.

Vid gården i Fyllinge bedömdes inga arkeologiska insatser vara nödvändiga och vid Lilla Mysinge var markingreppet så begränsat att det skulle handgrävas av exploatören, därför ansåg undertecknad att markingreppet även här kunde fortgå utan åtgärd.

Figur 3. Utdrag ur Fastighetskartan med sökshakten markerade. Skala 1:1 000.

Referenser

- Räf E. 2003a. *Arkeologisk utredning etapp 1. Östra Husby – Johannesberg. Jordkabel. Östra Husby socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län.* Östergötlands länsmuseum. Rapport 100:2003.
- Räf E. 2003b. *Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Valtersten 2:3, Vicklö 3:1 m fl. Jordkabel och raseriing av luftledning. Östra Stenby och Östra Husby socknar, Norrköpings kommun, Östergötlands län.* Östergötlands länsmuseum. Rapport 103:2003.
- Räf E. I manus. *Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Östra Husby socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län.* Östergötlands länsmuseum.
- Schönbeck M. 2001. *Arkeologisk förundersökning. Boberga 4:1 – Fyllinge 1:3. Jordkabelnät. Östra Husby socken, Norrköpings kommun. Östergötlands län.* Östergötlands länsmuseum. Rapport 64:2001.

Tekniska uppgifter

Lokal	Fyllinge-Gladhem
Socken	Östra Husby
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 200, 289, 302 m fl
Ekonomiska kartans blad	086 88 (8G 8i Skälv)
Koordinater	X 6493900 Y 1545460
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon väst
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens diarienummer	431-19568-04
ÖLM diarienummer	28/05
ÖLM kontonummer	530231
Uppdragsgivare	TeliaSonera
Kostnadsansvarig	TeliaSonera
Projektledare	Rickard Lindberg
Fältarbetstid	2005-02-28
Fynd	-
Foto	-
Analys	-
Grafik	Rickard Lindberg
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriverket dnr 507-99-499
ISSN 1403-9273 Rapport 2005:53 © Östergötlands länsmuseum